

KÖNYVISMERTETÉS

Winkler Gábor: A magyar operett Holnap Kiadó, 2018.

ISBN 978 963 349 2116

Winkler Gábor belgyógyász professzor szakkönyvei mellett számos értékes művészeti könyv szerzője a zenés színház világáról. Az operákról négykötetes könyve jelent meg „Barangolás az operák világában” címmel, majd „Egy élet az operaszínpadon – Portré Melis Györgyről” kötete után „A FOKANOVista, aki itthon lelt otthonra”, és ezt követően „Operett I-II. szubjektív kalauz egy varázslatos világban” című igen érdekes és értékes kiadvány után most a „A magyar operett” címmel jelent meg legújabb könyve.

A magyar operett 360 oldalas nagyon élvezetes, és igen szakszerű, remek illusztrációkkal gazdagított könyv. Bemutatja a műfaj korai szakaszától a mai napig tartó fejlődését, a szerzőkről és előadó művészekről ismert, kevésbé ismert és eddig ismeretlen információkról olvashatunk. Szakembereknek, rajongóknak és érdeklődőknek is lebilincselően érdekes olvasmány.

Az előszóból megtudhatjuk, hogy a szerző az operettet (is) szereti. A magyar operett hivatalosan is hungaricum (ld.: Hungaricumok Gyűjteménye – Magyar Értéktár, <http://www.hungaricum.hu/>). A Holnap Kiadó ezért kérte fel Winkler Gábort a könyv megírására.

A könyv fejezetei tudományos alaposággal készültek, de élvezetes stílusban íródtak – a nagyközönség érdeklődésére számot tartó, jól követhető és élvezetes formában.

Megismerhetjük az operett helyét és sajátosságait a zenés színpadi művészetek többi ágának összefüggésében. Érdekes a „kis opera” helyett az önálló műfaj ismér-

veinek feldolgozása. A játékos komolyzene és a commedia dell'arte ismérveit egyaránt tartalmazza.

Az operett kialakulása és főbb irányzatai népszerűségének megértésében a szellemes-dallamos zene, a fülbemászó melódiák mellett a fordulatos és humoros cselekmény mellett a látványos jelmezek, a szép ruhák, az ének- és a tánckar mindig vonzóak a szürke hétköznapi emberek számára. Az operett újra és újra felvirágzása a közízlést egyrészt követő, másrészt formáló szerzők lelkesedésének és tehetségének, valamint a színpadra állító művészek dicséretes felkészültségének következtében ma újra megtalálta a széles közönség érdeklődését.

Az operett kétségtelenül Párizsban született. A bécsi-magyar vonal azonban kevésbé könnyed-pajkos, néha frivol. Inkább mondható visszafogottabbnak (Lehár Ferenc, Kálmán Imre). Inkább az érzelmekre hatva gazdagabb és olykor társadalomkritikára is hajlamos vonalat képviselt.

A berlini, a spanyol és angol operett mellett a szovjet-orosz operett sajátosságait is megismerhetik az olvasók. Az első magyar operett Pa népszínművekből kinőve az 1862-ben bemutatott „A szerelmes kántor” volt. Innen követhető a lassan egyre terebélyesedő magyar operett törté-

nete a hőskortól a kiteljesedés útján. A századelőn a bécsi-magyar operettiskola kialakulása és a legismertebb szerzők (Kacsóh Pongrác, Lehár Ferenc, Kálmán Imre és követőik) tündökléséhez vezetett.

A könyv további része 1920-tól a századvégig tartó periódust mutatja be. Ábrahám Pál, Eisemann Mihály, Lajtai Lajos, Békeffi László, Békeffi István, Földes Imre, Kellér Dezső, és sok más szerző mellett a híres művészekről is olvashatunk: Honthy Hanna, Németh Marika, Ráthonyi Róbert, Fedák Sári, Gombaszögi Ella, Szelezky Zita a legismertebbek, sőt bizonyos mértékig Kabos Gyula is. Sok érdekesség és újdonság olvasható róluk.

Az 1945 utáni legismertebb szövegírók, zeneszerzők és színpadi művészek: Fényes Szabolcs, Kerekes János, Farkas Ferenc, Bródy Tamás, Huszka Jenő, Latabár Kálmán és Árpád, Zentai Anna, Ferrari Violetta, Zenthe Ferenc, Feleki Kamil, Szabó Ernő, Jávor Pál, Kálmán György, Somogyvári Rudolf, Apor Noémi, és mások, akikre emlékezünk, de róluk keveset tudunk.

Nagyon érdekes fejezet az operett szolgálatában bemutatott színházakról szóló rész. Ebben nem csak az operett rajongók találnak érdekes újdonságokat, de minden színház rajongónak érdemes elolvasnia.

Külön fejezet készült „Színész arcképek” címmel. Ebben primadonnák, szubrettek, bonvivánok, buffók, táncos komikusok, karakterszereplők, valamint a jolly-jokerek élettörténetének, művészetének részletes ismertetése olvasható.

Összefoglalóan nagy öröm ezt a könyvet elolvasni, mert rendszerezett, alapos és tényszerű, a szakembereknek is igen tanulságos. A rajongóknak gyönyörűség, a komolyzene és könnyűzene iránt érdeklődőknek nagyon szórakoztató, az érdeklődőknek pedig kedvescsináló.

Mester Ádám dr.

A könyvbemutatón balról jobbra:

Oszvald Marika, dr. Winkler Gábor és Vadász Zsolt